Aangepaste opdracht nav evaluatie jan. 2013

Stageopdracht: van groenafval naar groene grondstoffen MBO BOL/BBL niveau 4 Outdoor Manager

Doelstelling

Doel van deze opleiding is de leerling door middel van het doen van onderzoek kennis laten maken met de mogelijkheden van valorisatie van biomassa op het eigen leerbedrijf en daarbuiten.

Plaats in de opleiding

Deze opdracht is onderdeel van het werkproces 2.2 'Organiseert mensen, materialen en middelen' uit de PvB 090-1 (Outdoor Manager 1; Dossier: Natuur en groene ruimte 4; Kwalificatie: Manager natuur en recreatie 2012-2013; Niveau: 4).). Het cijfer hiervan wordt opgenomen in het PD onder het vak 'Managen'.

Inleiding

Bij de uitvoering van projecten in het hoveniers- of groenvoorzieningsbedrijf komen verschillende reststromen vrij. Nog niet zo lang geleden werden deze reststromen 'gewoon' verbrand, terwijl we er vaak nog meerwaarde uit kunnen halen. dit 'opwaarderen' van deze reststromen, noemen we 'valorisatie'.

Afval bestaat niet

Voor we verdergaan, zullen we het woord 'afval' gaan vervangen door 'grondstoffen'. Het is belangrijk hier op een andere manier naar te kijken, want dan zie je soms ineens mogelijkheden die je tot op dit moment nog niet bij het woord 'afval' kunt bedenken.

Over het algemeen zijn we blij als we van ons afval af zijn. En dat is natuurlijk ook logisch, als het écht afval betreft, waar je niets anders mee kunt doen. Maar door te denken in grondstoffen, wordt het bijvoorbeeld interessant om snoeihout te verzamelen. Dit verzamelde snoeihout kan gebruik worden om er huizen en gebouwen mee te verwarmen.

Waardepyramide

Helemaal slim wordt het als je de grondstoffen niet alleen gebruikt als brandstof, maar om er eerst nog andere waardevolle toepassingen voor te bedenken. Zo bevatten sommige planten geneeskrachtige grondstoffen. Denk ook eens aan het apart houden van bepaalde houtsoorten, zodat ze verwerkt kunnen worden door een meubelmaker of houtsnijder.

Ook met grondstoffen waar je het helemaal niet van verwacht, is vaak nog veel meer nuttigs te doen dan alleen als afval behandelen. Zo is het bijvoorbeeld al mogelijk om een soort stookolie uit bermgras te persen!

Bij waarde denken we meestal aan waarde in geld, maar ook voor het milieu valt er vaak ook veel voordeel te behalen. Door grondstoffen uit groene materialen et halen zijn en minder chemische stoffen nodig, wat direct een positieve uitwerking heeft op onze leefomgeving.

Dit noemen we ook wel de waardepyramide: hierbij probeer je bij alle grondstoffen een zo waardevol mogelijke toepassing te vinden.

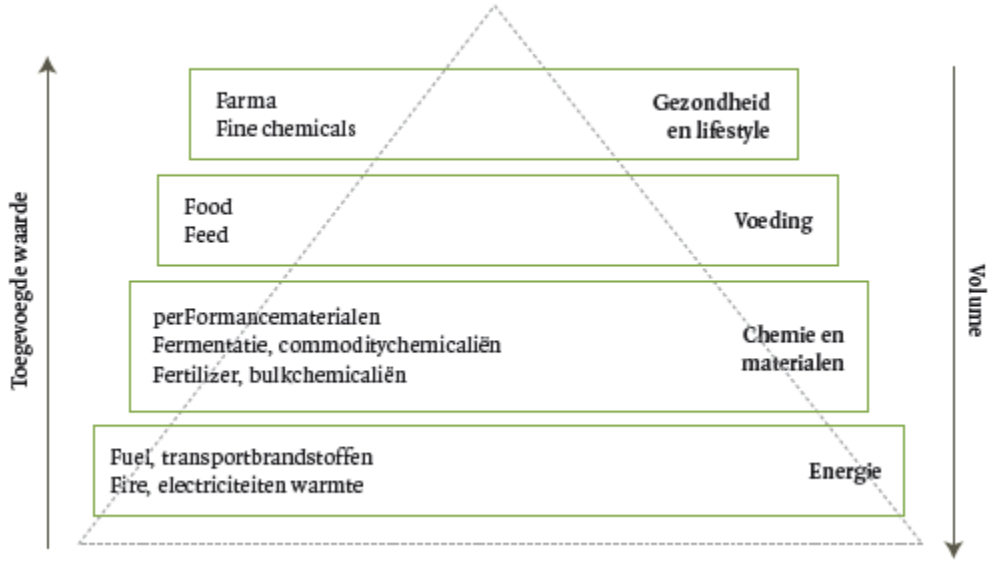

Fig. 1: Waardepyramide (www.mvo.nl)

Zo ga je eerst kijken of je uit een grondstof iets kunt halen wat je kunt gebruiken voor de farmaceutische industrie (geneesmiddelen). Daarna komen voedseltoepassingen aan de beurt, voor zover mogelijk natuurlijk. Vervolgens kun je kijken of er mogelijkheden zijn om de grondstoffen toe te passen in de chemie of als materiaal (bijv. als hulp- of bouwmateriaal). Pas als laatst komt de toepassing als energie aan de orde.

Scheiden aan de bron

Hierbij is het wel belangrijk dat de grondstoffen vanaf het moment dat ze vrijkomen, goed uit elkaar gehouden worden. Alleen dan is het mogelijk er zoveel mogelijk waarde uit halen. Dit kun je al doen door tijdens je werk aparte hopen te maken van verschillende grondstoffen, en niet alles bij elkaar te gooien. Denk hierbij ook aan het laden van een aanhanger: doe dit zo dat je op de bedrijfslocatie of verzamelplaats de verschillende grondstoffen makkelijk apart kunt lossen.

Tussentijdse opslag

Ook tussentijdse opslag is een punt waarmee je te maken krijgt. Je kunt lang niet altijd met (kleine) partijen grondstoffen rond gaan rijden zodat in sommige gevallen tussentijdse opslag op de werk- of bedrijfslocatie nodig wordt. Hierbij is samenwerking met andere bedrijven een vereiste. Lang niet ieder bedrijf heeft de mogelijkheid om op eigen terrein grondstoffen voor langere tijd op te slaan.

Opdracht

Ga op je eigen leer-/stagebedrijf in kaart brengen welke groene reststromen er zijn. Stel hiervoor vragen aan je praktijkopleider. Beantwoord de volgende vragen:

1. Waar kan ik naar toe met mijn reststromen?
2. Hoe zit de waardepyramide in elkaar?
3. Welke invloed heeft de opdrachtgever in het proces van de bestemming van reststromen?
4. Welke opdrachtgevers bieden kansen om op een andere manier met reststromen om te gaan? Kom je daarbij belemmeringen tegen?
5. Wanneer is het rendabel/haalbaar om reststromen op een alternatieve manier (lees: valorisatie) af te zetten?
6. Wat zijn de voordelen van samenwerken bij inzameling en valorisatie? Met wie zou je leerbedrijf mogelijk een samenwerking aan kunnen gaan?
7. Wat zijn de nadelen van samenwerken bij inzameling en valorisatie?
8. Door wie en op welke manier kan de oogst van biomassa het best uitgevoerd worden?
9. Zoek uit welke initiatieven tot valorisatie van biomassa tot succes hebben geleid. Welke zaken precies hebben geleid tot het succes, en wat kun je daarvan leren?
10. Wat zijn de kritische succesfactoren voor het laten slagen van een valorisatieproject?
11. Hoe bereik je de huidige markt (hoveniers/groenvoorzieners), en welke argumenten kun je gebruiken ter overtuiging?
12. Welke zij-effecten (MVO) kan valorisatie biomassa hebben?
13. Waarom moeilijk doen als ik het naar Van Werven of Sortiva (op het gebied van MVO goed bekend staande bedrijven) kan brengen? Geen langlopende contracten, dus grote vrijheid…
14. Wat is de invloed van andere bestemmingen van reststromen (composteren, bokashi) op valorisatie biomassa?
15. Heeft dit onderzoek je mening op het gebied van het denken in grondstoffen i.p.v. afval veranderd? Op welke wijze?

Verwerk de antwoorden in een apart hoofdstuk in je stageverslag.

Succes, E. Soer 23012013